

УДК 37.01
Т19

Серія «Заклад дошкільної освіти. Вихователю»
Заснована 2018 року

Тарасова О. С.

Т19 Мій конспект. 5-й рік життя. Весна / О. С. Тарасова. —
Х. : ВГ «Основа», 2019. — 136 с. — (Серія «Заклад дошкіль-
ної освіти. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-3601-8.

Посібник містить орієнтовні конспекти занять з дітьми 5-го року життя. Конспекти занять складено на навчальний рік (за порами року) за блочно-тематичним принципом планування та розроблено відповідно до вимог і завдань Базового компонента дошкільної освіти, освітньої програми розвитку дітей від 2 до 7 років «Дитина».

Задля зручності використання розробки кожного заняття розміщено на окремих аркушах. Береги для записів дадуть змогу творчому вихователю, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні конспекти занять.

Посібник буде корисним вихователям дітей п'ятого року життя, вихователям-методистам закладів дошкільної освіти.

УДК 37.01

ISBN 978-617-00-3601-8

© Тарасова О. С., 2019
© ТОВ «Видавнича група «Основа»», 2019

ЗМІСТ

Передмова	5
Перспективне тематичне планування освітнього процесу дітей 5-го року життя на березень-травень навчального року	6
Освітня лінія «Дитина в соціумі»	7
Весняний одяг	7
Про пташок ми знаємо, їх оберігаємо	9
Земля — наш дім і наша мати, її слід шанувати	11
Якщо ти добрий...	13
Де вода, там життя	15
Праця дорослих навесні	17
До нас завітала Паперова Фея	19
Чотирилапі друзі	21
Сторінками Червоної Книги	23
Усі діти радіють первоцвітам.	25
Цілющі рослини в житті людини	27
Екскурсія на пташину ферму	29
Мурашина родина	31
Свято Великдень	33
Україна — рідний край	35
Подорож у Всесвіт	37
Блискавка, буревій, град	39
Чим я подорожую	41
Освітня лінія «Дитина в природному довкіллі»	43
Екскурсія до весняного парку	43
Праця дорослих навесні	45
Тварини навесні	47
Про що співають пташки?	49
Рослини навесні	51
Цікаві комахи	53
Хто працює на селі?	55
Дивовижний світ каміння	57
Екскурсія до водойми	59
Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»	61
Порівняння груп предметів. Кількісна та порядкова лічба. Орієнтування у просторі	61
Лічба в межах 5. Порівняння множин. Орієнтування у часі	63
Кількісна та порядкова лічба. Геометричні фігури. Орієнтування у просторі, часі	65
Лічба в межах 5. Суміжні цифри. Геометричні фігури. Орієнтування у просторі	67
Лічба в межах 5. Порівняння множин. Геометричні фігури	69
Дні тижня. Кількісна лічба	71
Величина предметів. Лічба.	73
Куля, куб. Просторові відношення	75
Величина предметів. Орієнтування у часі	77

Освітня лінія «Мовлення дитини»	79
Іде весна, іде весна»	79
Весна землю прикрашає	81
Складання розповіді за серією картинок «Весняна подорож»	83
А вже весна, а вже красна! Ознайомлення з твором Василя Сухомлинського «Врятував сонечко»	85
Де ти, весно-красно?	87
Діти поспішають на допомогу весні	89
Весняні клопоти	91
Весна-красна завітала, до праці всіх людей позвала	93
Читання української народної казки «Колосок»	95
Наші друзі-тварини (за твором Василя Сухомлинського «Як здивувався Мурко»)	97
Як Лісовичок тварин будив.	99
Чари лісу	101
Повернулися пташки — весну на крилах принесли!	103
На пташиному подвір'ї	105
Пригоди малюків у лісі	107
Заучування вірша Катерини Перелісної «Пролісок»	109
Кошик весняних квітів	111
Слідами казки	113
Комашина родина	115
Сонечко	117
Будиночок для язичка, або Де живуть звуки	119
Рідна матуся	121
Як працює бабуся?	123
Про професії матусь та татусів	125
Подорож весняним лісом	127
Ми до лісу поспішали	129
Доріжка до лісового озера	131
Література та інтернет-ресурси	133

ПЕРЕДМОВА

Педагогам закладів дошкільної освіти важливо опанувати сучасні підходи до організації освітнього процесу на засадах особистісно-орієнтованого та компетентісного підходу з урахуванням принципу дитиноцентризму. Реалізація інваріантної та варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти, сучасний інформаційний простір передбачають надзвичайну насиченість змісту освітнього процесу. Нормативні документи, зокрема наказ Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності», визначають особливості організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в сучасних умовах.

Пропонований посібник містить орієнтовані конспекти занять з дітьми шостого року життя за темами на весь навчальний рік. До кожного заняття визначено мету, словник, матеріал та орієнтовний план проведення заняття. Нова Освітня програма для дітей від 2-х до 7-ми років «Дитина» спрямовує педагогів допомогти дитині сформуватись, як особистість, тому змістова наповнюваність занять спрямована на розвиток інтересу до пізнання, активності, допитливості, розвиток бажання взаємодіяти та спілкуватись з навколишнім світом.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» у посібнику розроблене календарне планування відповідно до максимальної кількості занять на тиждень для дітей 6-го року життя:

- ознайомлення із соціумом — 2;
- ознайомлення з природним довкіллям — 1;
- логіко-математичний розвиток — 1;
- розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування — 3.

Слід зазначити, що це максимально допустима кількість занять. Її зменшення можливе шляхом реалізації принципу інтеграції. Також слід урахувувати передбачений час на педагогічне діагностування та канікули. Назви занять у розкладі повинні відповідати зазначеним у цьому наказі.

Використовуючи вміщені в посібнику заплановані заняття з різних видів діяльності, вихователь може провести як окреме предметне заняття, так і інтегрувати його зміст у комплексне заняття.

Пропонований методичний посібник не є догмою. Кожен педагог може використовувати його творчо, ураховуючи особисті переваги та особливості розвитку вихованців. Матеріали посібника конкретизують завдання розвитку та виховання дітей, передбачаючи поступове ускладнення змісту, форм організації діяльності дітей з урахуванням їхніх досягнень. Адже сучасний педагог має сприяти тому, щоб дитина зростала життєдіяльною, оригінальною, з розвинутою самосвідомістю. Послідовність проведення занять з дітьми визначає вихователь.

ПЕРСПЕКТИВНЕ ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДІТЕЙ 5-го РОКУ ЖИТТЯ НА БЕРЕЗЕНЬ-ТРАВЕНЬ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Місяць	Тема блоку	Тиждень	Тема тижня
Березень	Красуня-весна до наших країв завітала	I	Чим весна нас зустрічає
		II	Весну помічаємо, весну зустрічаємо!
	Весняні клопоти	III	Весна-красуня завітала до праці всіх людей покликкала
		IV	Канікули
Квітень	Весняні зміни в житті звірів і птахів	I	Весняні зміни в житті тварин
		II	Весняні зміни в житті птахів
	Весна дивує і дарує	III	Зелений світ рослин
		IV	Загадковий світ комах
Травень	Педагогічна діагностика	I	
		II	
	Я все люблю в своїм краю	III	Праця людину прикрашає
		IV	Прогулянка до лісу

ОСВІТНЯ ЛІНІЯ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»

Дата _____

Група _____

Тема. Весняний одяг

Мета: дати дітям уявлення про те, що одяг має відповідати сезону та погоді; закріплювати в активному мовленні назви предметів одягу та взуття; продовжувати вчити поважати одне одного під час відповіді; розвивати пам'ять, увагу; виховувати дружні стосунки, культуру спілкування.

Матеріал: дві ляльки — одна одягнена у весняний одяг, інша — у зимовий; набір карток із зображеннями різного одягу; картинки пір року; ляльковий одяг.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

» Привітання

Вихователь вітається і розпочинає заняття.

— Яка пора року настала? (*Відповіді дітей.*) Так, настала тепла весняна погода, сонечко щодня пригріває дедалі сильніше. Всі залюбки гуляють на вулиці, бо там тепло, сонячно, зеленіє трава, співають птахи. Ляльки Оленка та Катруся також хочуть піти разом із дітками погуляти. Вони одяглися самостійно.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

— Подивіться уважно на ляльок-подружок, розкажіть, як вони одягнені.
— Хто з дівчаток одягнувся правильно?
— В Оленки шубка, а в Катрусі?
— В Оленки тепла шапка, а в Катрусі?
— В Оленки на ніжках теплі валянки, а в Катрусі?
— Оленка зав'язала теплий шарф, а Катруся?
— Оленка надягла теплі рукавички, а Катруся?
— Відповідно до якої пори року одяглася Оленка?
— Відповідно до якої пори року одяглася Катруся?
— Якщо Оленка піде на прогулянку в такому одязі, як вона почуватиметься? (*Міркування дітей.*)

— Так, діти, вже весна. Всі люди почали одягатися по-весняному. Замість шуби слід надягати легеньку куртку. (*Демонструє одяг.*) На ноги можна взути черевички. Теплий шарфик та рукавички навесні не надягають. І зимову шапочку слід замінити на весняну. Якщо навесні дуже тепло одягтися, буде спекотно, можна спітніти і захворіти. Завжди слід одягатися відповідно до погоди.

» Фізкультхвилинка

Діти виконують вправи за змістом вірша.

Хмарка сонечко закрила,
Слізки дрібні зронила.
Ми ті слізки позбираєм,
У травиці пошукаєм.
Пострибаєм, як зайчата,
Політаєм, як пташенята,
Потанцюємо ще трішки,
Розімнемо ручки, ніжки.
Всі веселі, от чудово!
За роботу сіли знову.

— Діти, одягнімо Оленку на прогулянку відповідно до сезону.

» **Дидактична гра «Одягни ляльку на прогулянку!»**

Правила гри. Діти по черзі беруть предмет одягу, називають його та надягають на ляльку.

» **Дидактична гра «Що ми знаємо про одяг?»**

Правила гри. Вихователь повідомляє дітям про те, що до магазину одягу надійшло багато різного товару, тому директору магазину необхідна допомога. Для того щоб покупцям було зручно обирати одяг, його слід розподілити відповідно до пори року, якої його носять. Малята по черзі беруть предметну картинку одягу, називають його і розміщують біля картинки із зображенням відповідної пори року.

— Тепер усі знають, як слід одягатися навесні, аби було зручно і красиво. Я запрошую вас пограти на весняному лузі.

» **Малорухлива гра «На лузі»**

Правила гри. Діти утворюють коло, в середині якого сидить «зайчик». Діти промовляють вірш і виконують відповідні рухи.

Ми на луг ходили,
Хоровод водили,
Ось так ми на лузі
Хоровод водили.
Задрімав на пенючку
Зайчисько в холодочку.
Ось так задрімав зайчисько
В холодочку.
Зайку ми будили,
В барабани били,
Ось так, ось так,
В барабани били.
Зайко, прокидайся,
З нами ти пограйся,
Ось так, ось так,
З нами ти пограйся.

III. ПІДСУМОК

- Гарно з вами ми пограли. Що робили? Одяг весняний добирали?
- Так!
- Ляльку на прогулянку збирали?
- Так!
- У крамниці одяг розкладали?
- Так!
- Із зайчиком грали?
- Так!

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

Я ОДЯГАЮСЯ

Давай, мамо, штаненята —
Одягаю ноженята!
Я росту не лінива:
Одягаю праву, ліву.
Одягаю черевички —
Буду бігати до нічки!

Яна Яковенко

Тема. Про пташок ми знаємо, їх оберігаємо

Дата _____

Група _____

Мета: закріплювати знання дітей про роль птахів у житті людини; поглибити знання про весняні зміни в природі; розповісти про лелеку як народний символ України; ознайомити із особливостями поведінки птахів навесні, про заборону нищити пташині гнізда; розвивати допитливість, спостережливість, пізнавальний інтерес; виховувати любов до природи, турботливе ставлення до птахів.

Матеріал: зображення лелеки, фільм-презентація «Як лелеки гнізда мостять», стрічки зеленого та червоного кольорів.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

» Привітання

Вихователь вітається і розпочинає заняття.

Доброго ранку, ліси і поля!
Доброго ранку, країно моя!
Доброго ранку, рідний садочку!
Доброго ранку, земле моя!
Доброго ранку,
Всім миру й тепла!

— Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже будь-яку важливу справу найкраще розпочинати з добрим настроєм.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Вихователь демонструє пір'їну.

— Діти, що я вам принесла? (*Відповіді дітей.*) Правильно, це пір'їнка. Як ви гадаєте, хто її загубив? (*Відповіді дітей.*) А яка саме пташка, ви дізнаєтесь із загадки.

Довгі ноги, довгий ніс,
Прилетів — обід приніс,
Смачних жабеняток
Для своїх маляток. (*Лелека.*)

» Розповідь і бесіда вихователя про лелеку

— Лелека — це незвичайний птах. (*Демонструє зображення.*) Він великий, чорно-білого кольору. Має довгого червоного дзьоба. Лелека — це перелітний птах. Щороку лелеки долають важкий шлях із теплих країв до рідної землі — України. У гнізді вони вигодовують і вирощують лелеченят, привчають їх до праці. Лелеченята, підросли, разом з дорослими лелеками шукають собі їжу. Лелеки живуть сім'ями, дуже люблять свою домівку, той край, де народилися. За вірність лелеку називають *символом України*. У нашій країні зображення цього птаха вишивають на рушниках, малюють, про нього складають пісні, вірші та легенди.

- Хто з вас бачив живих лелек?
- Хто знає, де вони мостять свої гнізда?
- Я пропоную вам переглянути фільм про сім'ю лелек.

» Перегляд фільму-презентації «Як лелеки гнізда мостять»

— Тепер ви знаєте, де лелеки мостять гнізда. Але на будь-якому будинку лелека гнізда не змостить. Ці птахи оселяються тільки біля добрих людей, цим приносячи у дім злагоду і щастя. З давніх часів люди знали, що руйнувати пташині гнізда не можна, вірили в те, що це може накликати нещастя на родину.

— Діти, а які ще птахи мостять свої гнізда під дахом людського житла?
(Ластівки.)

— Руйнувати пташині гнізда не слід тільки через те, що з руйнівником ста-
неться біда? А що з птахом станеться після цього?

Діти розмірковують про шкоду, завдану птахам через знищення їхніх гнізд.

» Фізкультхвилинка

Діти виконують вправи за змістом вірша.

Ми лісочком йшли,
Грибочок знайшли,
Нагнулися, підняли,
У кошик поклали
І далі пішли.

Ми лісочком йшли,
Горобинку знайшли,

Потягнулися, зірвали,
У кошик поклали
І далі пішли.

Ми лісочком йшли,
Зайчика знайшли,
Подивились
І тихенько далі пішли.

— Молодці! А зараз, малята, я пропоную вам пограти у гру.

» Дидактична гра «Можна — не можна»

Правила гри. Вихователь називає правило поведінки в лісі. Якщо це можна
робити, діти підносять зелену стрічку, якщо не можна — червону.

Варіанти для гри

- Милуватися красою природи;
- ламати гілки дерев;
- підгодовувати птахів;
- розпалювати вогонь;
- берегти рослини;
- рвати квіти;
- розорювати гнізда птахів;
- залишати сміття у місцях відпочинку;
- руйнувати мурашники;
- голосно розмовляти.

— Пропоную вам перетворитися на пташок та пограти.

» Рухлива гра «Пташка та пташенята»

Правила гри. Вихователь утворює дві групи «пташенят», у кожній обира-
ють «маму-пташку». Кожна «сім'я» сідає у своє «гніздечко» (зона, обмежена
будь-чим).

Після слів вихователя:

Пташечка мила
Під стріхою гніздо звила,
Над гніздечком кружляла,
Діток споглядала.
Полетіли пташки гуляти,
Собі їжу шукати! —

діти вибігають, стрибають, бігають, махають «крилами».

Коли вихователь скаже:

Пташенята, не баріться,
Всі в гніздечка поверніться! —

діти-«пташенята» разом із пташкою-«мамою» повинні повернутися саме до
свого «гніздечка».

III. ПІДСУМОК

— Діти, вам сподобалось грати? Про якого птаха ми сьогодні розмовляли?

— Чим він особливий? Чому не можна руйнувати пташині гнізда?

Тема. Земля — наш дім і наша мати, її слід шанувати

Дата _____

Група _____

Мета: продовжувати ознайомлювати дітей із навколишнім середовищем; формувати знання про зв'язок світу природи та діяльності людини; повідомити про проблему забруднення довкілля; підвести до розуміння необхідності охорони навколишнього середовища, про особистий внесок у цю корисну справу; вчити оцінювати дії героїв вірша Марії Пелих «Папірець»; розвивати уяву, здатність замислюватися над проблемою, уміння робити елементарні висновки, пояснювати свою думку; виховувати дбайливе ставлення до природи.

Матеріал: поробки із використаних матеріалів, порожні коробки, консервні бляшанки, папір тощо; картинки або слайди з теми бесіди; зелена і червона скриньки.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

» Привітання

Вихователь вітається і розпочинає заняття.

— Сьогодні, діти, я хочу вам розповісти одну історію. Вона не дуже весела, але цікава. Ця історія про пригоди про хлопчика Іванка та папірця. Хочете дізнатися? Тож слухайте уважно.

» Читання вихователем вірша Марії Пелих

ПАПІРЕЦЬ

З'їв Іванко льодянець —
В траву кинув папірець.
Сам побіг мерщій на став,
У футбол весь день ганяв.
Папірець лежав в траві,
В мурашиному гнізді.
Наробив він там біди —
Вхід закрити всім до їди.
Потім з вітром полетів,
Впав на квітку біля бджіл
І не взяли бджоли мед —
Полетіли всі вперед.
Раптом дощик з неба — крап,
Папірець із квітки — хляп.
І поплив до черв'яків,
Що повзли до себе в рів.
І їм шкоду він вчинив,
Бо додому не впустив.
Працювали черв'яки, —
Прокопали два рови!
Папірець все ж там лежав,
Дуже важко сумував.
І не знав, чому це він
Робить тільки шкоду всім?
Чому чути «ай» та «ах»,
Навкруги зітхають так.
Та бабуся якось йшла,
Папірець із землі взяла,

У торбинку його поклала
Та й додому принесла.
Поставила на столі —
Враз засяяв сонцем він,
Гра веселки кольорами,
Став для квітки пелюстками!
Бо бабуся все уміла
І ніколи не смітила.
Заблищав букет в вікні —
Стали квіти, мов живі.
Дивувались перехожі:
«Які гарні, дивні рожі»
А Івась біг на футбол,
Щоб забити знову гол.
Раптом бачить: що за диво
Так виблискує грайливо?
Став він ближче до вікна:
«Ой, яка ж то дивина!
Сяють квіти, мов живі,
Які ж гарні папірці!»
Тут бабуся підійшла,
З вази квіточку взяла,
Руку на плече поклала
І такі слова сказала:
«Бери, синку, не сміти,
І красивий світ твори,
Бо земля — це наша мати,
Її треба шанувати».

- Чи правильно вчинив Іванко, кинувши папірець від льодяника?
- Шкода чи користь природі від папірця? Яка саме шкода?
- Що зробила бабуся, побачивши папірець?
- Хто пам'ятає про пригоди папірця у бабусі? На що він перетворився?

— Які повчальні слова сказала бабуся Іванкові? (*Повторити ці слова разом із дітьми.*)

— Діти, ви вже зрозуміли, що від сміття, якщо його розкидати де заманеться, буде дуже багато шкоди. А звідкіля береться сміття? (*Коробки від іграшок, консервні бляшанки та пластикові пакети після використання.*)

Демонструє картинки або слайди.

— Так, все це створює людина.

— Що ви вдома робите зі сміттям?

— А куди виносите пакети зі сміттям?

— Може, хтось бачив, що відбувається зі сміттям у контейнерах? (*Його забирає спеціальна машина.*)

— Куди відвозять сміття? (*На звалище.*)

— Звалище сміття знаходиться далеко за містом, щоб вітер не приносив до жителів людей неприємний запах. Також звалище не повинне знаходитися поблизу водойм, бо сміття забруднює воду, ліси та шкодить їхнім мешканцям. Якщо сміття спалювати, у повітря потрапляють отруйні речовини. У деяких країнах є заводи з переробки сміття. Там його очищують, переплавляють на інші корисні вироби.

» Фізкультхвилинка

Діти виконують вправи за змістом вірша.

Хлопчики й дівчатка
Хлоп-хлоп-хлоп.
Стрибають, як м'ячики,
Скок-скок-скок.
Ручками плескають,

Ніжками тупають
Очі заплющують,
Потім розплющують,
Гарно відпочивають.

— Ми також можемо утворити маленький завод з переробки сміття.

» Дидактична гра «Дамо старим речам нове життя»

Правила гри. Вихователь демонструє дітям деякі речі, виготовлені із використаних коробок, бляшанок; пояснює що із чого зроблено. Потім малюють фантазують і придумують, що можна виготовити із речей, що вихователь приготував заздалегідь.

— Ми розмовляли про сміття, що залишає після себе людина. А ще є природне сміття. Яке саме? (*Відповіді дітей.*) Так, опале листя, сухі гілки, шматочки кори. Чи природне сміття так само шкідливе, як людське? Як ви гадаєте, де можна використати його? Правильно, все це може бути будиночками для комах, мурах. А опале листя закопується у землю. Там воно стає добривом для рослин.

» Дидактична гра «Добре — погано»

Правила гри. На столі розкладено картинки з теми «Охорона навколишнього середовища». (*У річку зливається бруд, хлопчик прибирає сміття, діти розпалюють багаття, димлять труби заводу тощо.*) Діти підходять по черзі до столу, обирають картинку, оцінюють ситуацію, зображену на ній, та кладуть до скриньки — у зелену — позитивні, у червону — шкідливі.

III. ПІДСУМОК

— Вам зрозуміло, якої шкоди можуть завдати природі викинуті на землю папірець або консервна банка. Слід піклуватися про довкілля, бо вода, земля й повітря мають бути чистими. Від цього залежить наше здоров'я. У чистому довкіллі ростуть красиві квіти, співають пташки, все радіє, зеленіє.

Природа нам, як рідний дім,
Вона усім, як мати
Щоб лад завжди був в домі тім,
Про неї треба дбати.